

Gulyás Zsolt
festőművész

A festészet útjának a kiegyenesítése

/A festészet művészete soha NEM azt jelenti, hogy ütyüli-pütyüli vagy hablaty-mablaty képecskékkel traktálja a másik embert.

A festészet művészete az, ha képes tüzet hozni - és tüzet gyújtani a másik emberben! *1/

Bevezető

/Pontosan 391 éve kezdődött Galileo Galilei pere, mert több ezer év emberi tévedéseit kiigazítva azt merte állítani, hogy a Föld nem lapos hanem gömbölyű, és hogy nem a Nap forog a Föld körül, hanem fordítva.

Ez a tanulmány nagyjából 120 év emberi tévedéseit és az ezekből fakadó visszasságokat, hivatott „kiegyenesíteni” a festészetben, ... és talán nem csak abban./

Ha nyitott szívvel olvassa valaki ezeket a sorokat, akkor láthatja, hogy ezek a gondolatok, a festészetet (és talán nem csak azt), térben és időben visszafelé haladva más szemszögből láttatják és más kritikai szempontok alapján rendezik át, de a tévesen használt fogalmak és azok téves megjelenítésének tisztázásával a jövőbe fordulva a művészet elembertelenedését emberivé fordítják át, hogy újra képes legyen a művészet, a körülötte lévő másik embert szolgálni*1, újra reagálva és válaszolva Isten szép világára, amiben élünk.

1/ Ha valaki azt mondja - Realista festészet - *tévedésben van*. Mert a festészet ténye és **kényszerű** alapja egyfajta szubjektív absztrahálás. A vászonra feltett festék önmagában absztrakt szín és forma. A lét körülötünk 3-4 és több dimenziós, míg a vászonra festett kép két dimenziós, a megjelenítés más fizikai törvényeivel és eszközeivel. A látásunk folyamata is absztraháláson alapul. Vagyis ha a festészet ténye és kényszerű alapja egyfajta szubjektív absztrahálás, akkor MINDEN kép absztrahálás útján, absztrakt festői eszközökkel készült alkotás, vagyis ABSZTRAKCIÓ! Absztrakt festő Giotto, Jan Van Eyk, Tiziano, Caravaggio, Rembrandt, Velazquez, El Greco, Gainsborough, Chardin, Delacroix, Ingres, Courbet, Repin, Benczúr, Ferenczi, Koszta, Mednyánszky, stb., stb., stb.

2/ Ha valaki azt mondja - Absztrakt festészet - *tévedésben van!* Mivel a festészet ténye és alapja egyfajta szubjektív absztrahálás, ezáltal ezt a szót és fogalmat nem sajátíthatja ki senki csak magának. Ha viszont a mai értelemben vett “absztrakt” festők NEM Absztrakt festők, akkor mik? Nem mások, mint olyan festők, akik csak absztrakt festői eszközöket használnak, azt állítva, hogy az ő önkifejezésükhöz nincs másra szükségük, mivel ezzel az egy festői technikával MINDEN ki tudnak fejezni. Ezzel egyidőben fölöslegesnek nevezve minden más festői megnyilatkozást is. Olyan ez, mint amikor valaki csak a kalapácsot akarja használni bármilyen élethelyzetben. Vagyis csak a kalapácsot próbálja meg használni kanál, villa, kés, fűró, véső, csiszoló, reszelő, ecset, turmix, daráló, autó, vonat, repülő, seprű, felmosó, tű - cérna, fésű stb., stb., stb. helyett. A végén pedig **szavakkal** elmagyarázza, hogy amit látunk az pl. a “... lelki mélység deduktív visszacsatolású absztrakciójának a transzcendentális átformálódása a holnap utáni délutáni napfényben”. Ami nem más, mint a mára totálisan elfogadtattott és tízmillió tonnányi könyvvel megmagyarázott **Hablaty-mablaty. A festészet Önálló művészet**. Ha magyarázni, főleg megmagyarázni kell, akkor értelmetlenné válik, mert mire jó a festék és a vászon művészete, ha ehhez még mankóként szükség van - az attól fizikailag teljesen idegen - szavakra is. **Ezzel a festészet tényét és értelmét tagadjuk meg!**

Ha nem képes egy adott kép - kíséző szöveg nélkül - kommunikálni a másik emberrel, akkor az nem kép, csak mázsolmány. Ez az anakronizmus eddig fájoan nem szűrt szemet senkinek, sem a szakmai sem a laikus közönség körében, és békésen tűrik, hogy „szavakkal elmagyarázzák nekik” az adott pacsmagolás „festői és emberi értékeit”

1977-ben, 14 évesen kaptam meghívást a festésre. Előtte egyáltalán nem akartam festeni, utána semmi mást nem akartam, csak festeni. Ez az állapot 47 éve tart. Először Balogh Jenő festőművész volt a mesterem, aki a Magyar Képzőművészeti Főiskola tanára, majd a módszertani tanszék vezetője volt. Később Fischer Ernő festőművésznél tanultam, aki a Szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Rajz Tanszékének tanára, majd tanszékvezetője volt.

Már kezdetben sem szerettem a „modern”, és főleg absztrakt festészetet, mert olyan érzésem volt mindig, mintha egy durva rozsdás reszelővel csiszolnák erőszakkal az agyamat. **Fizikai és szellemi fájdalomt okoz nekem a „modern” festészet.** A millió tonnányi magyarázat róla csak arra volt számomra jó, hogy még inkább megerősítsen ebben. Egy idő után határozottan szembe akartam nézni mindazzal, ami taszít benne. Tudatosan meg akartam fogalmazni magamnak, mi az úgynevezett „modern” „művészet”, hogy ne csak érzelmileg, de gondolkodásban is szembe tudjak vele szállni, meg tudjam fogalmazni az ellenvetéseimet. Ekkor meglepő tényekre bukkantam. Azért akartam szembenézni a modern festészetrel, hogy tudatosan el tudjam törölni. De aztán rájöttem, hogy nem eltörölni kell, hanem megtisztítva a helyére tenni, mert minden dolog, ami a helyén van az „helyes” és igaz. Mert minden rossz egy elrontott jó.

Bárki tesz fel festéket a vászonra, vagy bármely felületre, az egy festékfolttal, egy vonallal, egy színnel kezd és kezdheti csak. Ez a folt - szín és - vonal önmagában elvont és absztrakt forma.

- Ha egy házat kőből építünk fel, az kő-ház, ha fából, akkor fa-ház. Még akkor is, ha kívülről papírt vagy vásznat ragasztunk rá.

- Ha egy festményt csak absztrakt formákból építhetünk fel, akkor az absztrakt alkotó részekből álló festmény, vagyis absztrakció. **Ez a folyamat az ember akaratlagos szándékán kívül és fölötté álló tény, amire az embernek nincs ráhatása.** Csak a végeredményt képes alakítani az adott helyzetben birtokolt emberi és festői tudása által.

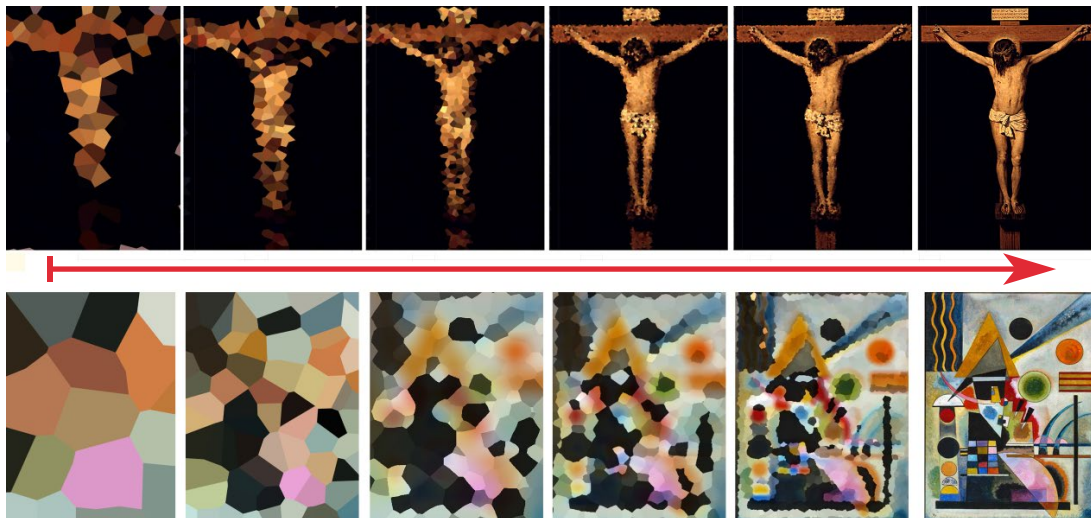
Ha eltávolodunk a látványtól, vagy éppen túl közel megyünk hozzá, elveszíti az emberi értelmezhetőségét, és értelmetlen absztrakt formává olvad szét, vagy szűkül össze. Ha fáradt, vagy túl erős fényvel érintkező szemet becsukunk, a szemhéjunk mögött absztrakt formákat látunk. De álmodni mindig történetet, eseményt álmodik az ember.

Egy alkotás, bármelyik alkotás, visszaadja készítője gondolatait. A festék is a felhasználás során magába szívja a festő szándékát és indíttatását, majd kisugározza magából, mert megformáláson esik át, ami által a készítőben meglévő minden gondolat és érzés lenyomatot hagy a megformált anyagban. Nem lehet hazudni, mert a festék is, mint bármelyik másik anyag, az emberrel való kapcsolata által számunkra is élő anyaggá változik, mely képes arról az emberről is beszélni, aki megmunkálta. Megjeleníteni *mindazt, hogy az adott ember abban a kapcsolati időben a festői és emberi tudás milyen szintjén állt.* Ez a kettő pedig nem választható el egymástól!

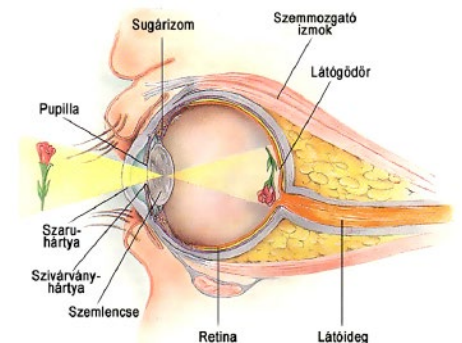
A Festészet útjának a kiegyenesítése, 2001-től

A festészet absztrakció és absztrahálás. Az absztrahálás azt jelenti, hogy átírás – elvonatkoztatás – átalakítás. A festészet ténye már önmagában ilyen kényszerű folyamat, mert ha egy sokdimenziós világot, az abban a világban lehetséges kétdimenziós kifejezési forma világához és eszközeihez alakítom, az általam befogadott világot mindenképpen absztrahálnom kell.

- A vászonra feltett festék absztrakt színfolt. A színek dinamikai-tónus-szín-tömeg-forma egymásra hatása kelt ilyen – vagy olyan képzetet az emberben:

- A látásunk mechanizmusa is absztraháláson alapul. A látott kép a szemlencsén át fordítva érkezik a látógödör felszínére, onnan a látóidegek szállítják a képet az agy megfelelő részébe, ahol az agy átfordítja azt.

- De azért is absztrahálunk, mert az adott fizikai természetünknél fogva szubjektív és nem objektív lények vagyunk, mivel egy **zárt belső térből** szemléljük a külső világot, amiben nem látjuk saját magunkat.

- A festészetben lehetetlen emberileg hazudni. Mert kisugározza a festék a kép összes emberi tartalmát, de közvetíti annak az ürességét, tartalmatlanságát, esetleg a másik ember lenézésének – becsapásának a szándékát is. Mert magába szívja, és vissza is adja a festék mindazt a szándékot – érzést – gondolatot, amivel a festő azt kezelte!

Mivel a festészet ténye és alapja e szubjektív absztrahálás, ezáltal minden festő, még a legrealistább is, akár Tiziano, Leonardo, Caravaggio, Jan Van Eyk, Rembrandt vagy Courbet is, absztrakt festői eszközökkel ültette át a többdimenziós valóságot a kétdimenziós felületre, vagyis ABSZTRAHÁLT! (Ide lehet sorolni mindenki más mellett az akadémista festőket is, mint Ingres, Alma-Tadema, Bourgeois, Meissonier, Couture, Waterhouse, Benczur Gyula, Székely Bertalan, Repin, Aivazovszkij, stb.)

– **Mivel pedig ez az elnevezés, hogy „absztrakt” általánosan igaz minden festményre, ezáltal az eddig absztrakt-nak nevezett festményekre más megnevezést kell adni, mert ez önmagában nem igaz!** Mivel pedig az - Absztrakt - elnevezés nem takar és nem is takarhat különálló festészeti műfajt, csak maximum egy festői technikát, ami csak Egy festői technika - a többi festői technika mellett, ezért soha nem lesz képes önálló festészeti műfajként funkcionálni - még akkor sem ha ezt több száz tonna könyvvel és okfejtésekkel is próbálják belesulykolni az emberekbe.

Mert önmagában alkalmatlan - nyelvtani megfogalmazásban - egy egész mondatot létrehozni. Egy mondatban van alany - állítmány - tárgy - főnév - határozó - ige - melléknév - számnév - névmás - jelző - időrendiség, mondat és szó szerkezet stb. stb. stb. Önmagában sem a szín, sem a forma nem áll meg. A szín a körülötte lévő többi színtől lesz az ami (Johannes Itten: A színek művészete). Egy formát és tömeget a körülötte lévő formák és tömegek fejeznek ki teljesen és tesznek a helyére (mint egy szót a szövegkörnyezete). Ha valaki csak absztrakt festői technikát használ, elveszik az absztrakt valósága, így az absztrakt kifejezési hatása is. **Mert nem lesz semmi más kifejezési forma a képen, ami mellett absztrakt kifejezési formává válhatna !**

A festészet XX. századi útkeresése gondolatilag és technikailag is belefutott, a kezdeti (negatív) semmiből a “pozitív semmibe”. A pozitív semmi az, ha a semmire azt mondjuk, hogy valami. Erre példa Joseph Albers-nek (aki a Bauhaus tagja volt), a fehér alapon fehér, és a fekete alapon fekete négyzög című „képe”. Ezzel viszont logikai, és így emberi ellentmondás lép fel. Mert ha a valamivel lehet valamiről beszélni, akkor a semmivel, ami ennek az ellentéte, nem tehetjük ugyanazt. Amíg emberi életről beszélhetünk bármilyen formában is, ami az emberi - fizikai és szellemi közös platformja, kommunikációs alapja az emberek kapcsolatrendszerének, addig Valamiről is beszélnünk kell, mert az emberi élet az Valami, és NEM Semmi! Ezért hát a festészet eszközhasználatában a valamilyen festői eszközökből kell kiindulnunk, nem pedig a semmilyenből. *Vagyis, ha a semmire nem mondhatom, hogy valami, akkor a negatív kiindulási alapra sem mondhatom, hogy valami!*

A mai értelemben vett “absztrakt” festészetben **elpusztulnak a festészet emberi kifejezési eszközei,** aminek eredményeképpen lehetetlenné válik az emberi gondolat és érzelm kifejezésének a lehetősége is. *Ez a sematizálódás egy szimpla dekorációs felületté degradálja le a festészet művészetének eddigi emberi és festői mélységeit.* Ez a fajta – A művészet a művészért – hozzáállás ^(*2) a – Művészet a Művészetért – l’art pour l’art - folyománya. Mind a kettőt életidegennek tartom, amiknek a következménye a „...kiszeramérbéget...” (Karinthy Frigyes).

Az úgynevezett “mai-modern” absztrakt festői technika nem a legfőbb, hanem csak az **Egyik** festői eszköz, a többi festői eszköz mellett. Nem pedig több azoknál. Csak gazdagíthatja a festészet széles kifejezési eszköztárát, de semmilyen szinten sem tudja pótolni – **szükségtelenné tenni a korábbiakat. Mert csak egy kis része a valóságnak, és ezért csak egy kis részét képes lefedni annak!** Hiszen lehetetlen és értelmetlen is például a villát kanálként, vagy a kalapácsot harapófogóként használni, mert nem arra valók. És végképp értelmetlen a villát használni kanálként – kalapácsként és harapófogóként is. Mint ahogy értelmetlen lenne a zenei hangokból is kivenni párat, hogy azokkal minden zenét ki lehet fejezni és nincs szükség a többire, értelmetlen lenne az ABC-ből kivenni a B, E, K, Z, U és T hangokat, mondván a többire nincs szükség, mert ezek mindenre elegendők.

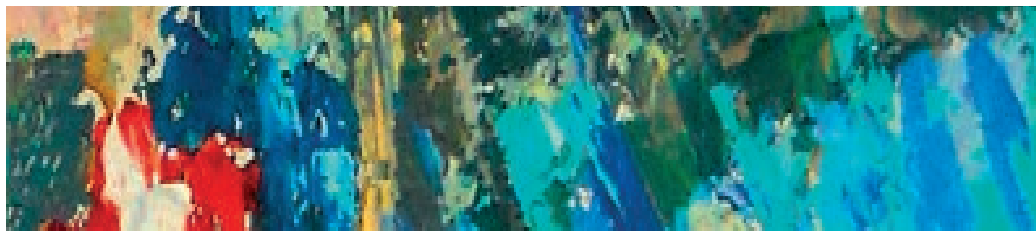
Vagyis, ha minél gazdagabbá tesszük a festészet eszköztárát festőileg, akkor annál többet tudunk kifejezni vele emberileg. Mert ha a semmiből indul ki, és oda is tart a festészet, akkor a festői – emberi etika, gondolkodás, érzés, létezés, minden a semmi felé, nem pedig a valami felé halad. Ezzel a nihilista látással, gondolkodással és cselekvéssel semmissé tesszük, nem csak a festészetet, de általa minden mást is. Így olyan lesz a világ, mint egy atomháború után. Élettelen – borzalmas – elriasztó! Lélek és rezgés nélküli, csoda és egy pohár tiszta víz nélküli!! Szeretet, remény, öröm, születés, teremtés, – jelen és végtelen – Ember és Isten nélküli !!!

Ha önös érdekből ránk nőtt szemellenzővel nézzük a világot, és e kis lyukon át láthatóról mondjuk, hogy az, az egész, majd mindezt rá is akarjuk erőszakolni másokra, akkor nem csak saját sötétségünk szakadékába zuhanunk, de másokat is bele akarunk rántani. Mindezt azért, mert nem vagyunk képesek a sok elpusztított, ósdi, avított nevezett emberi – festői értékek helyébe, legalább megközelítően akkora, az életet és nem érdekeket szolgáló értékeket felmutatni!

* * *

A festményeim arra is példák, hogy a konkrét absztrakt festői technika, ha a maga helyén, és nem öncélúan van használva, akkor a környezetével való kapcsolata által önmagában értelmezhető és élvezhető része a képnek, amivel az gazdagodhat.

Egy kép minden kicsi vagy nagy felülete „absztrakt”, ha önmagában nézzük, illetve ha kiszakítjuk a kép egészéből, viszont így értelmetlenné és értelmezhetetlenné is válik, dacára a rengeteg direkt magyarázatnak róla.

A zápor extázisa - részlet

- Márpedig az absztrakt festői technika messzemenően nem azonos az absztraktnak nevezett festészettel. Ha minden festői technika, köztük az absztrakt is, a kép tartalmában betöltött szerepének megfelelő módon van használva, akkor nem kell hozzá magyarázat, hogy mit is jelent. Mert ha a képet magyarázni kell, akkor értelmetlenné és abszolút feleslegessé válik.

Mert a festészet, ami KÉPZŐ-művészet, a szem által értelmezhető fizikai valósággal fejezi ki magát, aminek saját fizikai törvényei és eszközei vannak, amikkel képes a másik emberrel szellemi ~ gondolati kapcsolatot kialakítani, a legmagasabb festői és emberi szinten. A barlagrajzoktól kezdve több ezer év festői fejlődése alatt jutottunk el az 1900-as évek elejéig, ahonnan aztán nem egész száz év alatt degradálódott le mindez a debil sematizmus szintjére. Az a festészet és az a kép, amelyik direkt módon eldobja magától a kapcsolati és kommunikációs eszközeit, már nem alkalmas e kapcsolatra, és nem is szándékozik kapcsolatot teremteni a mellette álló emberrel. Mert számára NEM partner a másik ember, és messzemenően nem akar kommunikálni vele. Ezért a sík és idegesítő tapétaminták csak értelmetlen hablatyolások a néző számára, amikbe olyan művészettörténészek magyaráznak bele fennköltnek hangzó, de végeredményben ugyanolyan értelmetlen - reális szavakkal - szóbeli tartalmat - a laikus nézőnek, **akik soha az életben nem festettek képet**, így nincs fogalmuk arról, hogy egy felület mitől és hogyan válik KÉP-pé, és mi módon képes megszólítani a másik embert. A magyarázatuk és a megmagyarázási szándékaik messzemenően arra irányulnak, hogy lényegében egy szakmailag és emberileg is sivár, pocsek, sok esetben alantas, sőt alpári „képi” kifejezést - EZ a Modern Művészet! - misztifikált kinyilatkoztatással fogadtassanak el a laikus emberekkel. Együttal azt mondják, hogy a **néző nem ér fel** ehhez a Műhöz, és a festészettől fizikailag idegen szavakkal kell beavatni annak valódi mélységeibe és magasságaiba. Ez a folyamat azt a célt szolgálja, hogy vagy elbutítsák az embereket a művészet megítélésében - vagy elidegenítsék a képző-művészettől.

Márpedig messzemenően NEM művészet rengeteg olyan emberi megnyilvánulás, amiket ma ezzel a szóval fednek le. Ezért aztán nagy szükség van arra, hogy tisztázzuk, mi a művészet és mi nem az, hogy külön tudjuk választani a búzát az ocsutól, vagy valami még rosszabbtól!

/ *1 a szolgálás és a kiszolgálás szavak között több trillió fényév távolság van.

*2 ami öncélú dologgá változik és elveszíti a kapcsolatát azokkal kiket szolgálnia kellene, akkor egy posványos pocsolává lesz, aminek nincs távlata és továbblépési, megújulási lehetősége. Mert nem élheti más, csak az önzése. Olyan dolgokkal foglalkozik és olyan dolgokról beszél, amiknek nincs valóság alapjuk és semmi közük az azzal foglalkozók szűk körén kívül állóknak. Így abszolút belterjessé válik, **ami mindig csak degenerációhoz vezet.** /

(Jó lenne, ha Magyarországról indulhatna el a festészet- és művészet-történet megújítása! 2024. December)

...ualis ellentétek erőterére erős koncentrációval kibontja az kerülőből a megragadható jelenet egy időben - társadalomkritikai Tibor, -, Déri Miklós, tanítványaik csatlakozó fiatal fotográfusok a 90-es évek végén megújuló vizsgáló fényképezés. fekete-fehér és színes autonóm ritmikai pályaudvar (fekete-fehér aut... 91); Villamos (fekete-fehér aut...); Széchenyi fürdő (fekete-fehér 96-97). ...vlelencek, G. I. [Gaál Imrével], ...1987; FMK [Wechter Ákossal]; 1989: Buda...pcst, G. I. Eger; 1990: Budapest, FMK; 1991: Keleti pályaudvar, FMK és Kernstok T., Tatabánya; 1993: FMK [Németh Tamással]; 1998: Létképek, Pataky G.; Váci Mihály Műv. Közp., Vác (gyűjt). ...Vesk: 1988: *Fiatal magyar fotósok*, G. Treptow, Berlin; 1990: *Focale*, Nyon (CH); 1996: *Benhő, Déri, Gulyás, Zátanyi*, G. I. Eger és Tölgyfa G. Irod.: ANTAL I.: *Budapest, Fotó*, 1989. aug.; BODOR F.: *~ pályaudvari fotóhoz*, Magyar Narancs, 1991. ápr. 4.; MILTENYI T.: *Progresszív fotó*, Bp., 1994; SZILÁGYI S.: *Megzavarodott a víz körülöttünk*, Népszabadság, 1995. febr. 7.; PALOTAI J.: *Létképek*, ÉS, 1998. jan. 23. (R. A.)

GULYÁS Zoltán építész

GUNDA ANTAL

kóházat (Tárnok u. 13.). Saját tervei alapján építik át a volt ChemolimpeX, ma: OTP Bank és irodaház épületét (1995).

Irod.: *Lakóház*, Budapest, Fehérvári út 17. (épületismertetés), M. Ép., 1961/6; *Fehérvári út 17.* (épületismertetés), Ml, 1962/1.; Z. G.: *Bistro-csemege épület*, Tihany, alsóközp., M. Ép., 1963/3.; MINÁRY O.: *ChemolimpeX-OTP irodaház*, M. Ép., 1964/1.; *Gyógy-szerliszterelő üzem*, Debrecen [dr. Szendrői Jenővel], (épületismertetés), M. Ép., 1964/2.; RIMANÓCZY J.: *Új Sportcsarnok*, M. Ép., 1967/6.; FOLDESI L.: *„Rózsaker” eszpresszó-bisztró*, Hévíz, M. Ép., 1969/5.; *Ikernyaraló Ábrahámhegyen, Rózsakeri eszpresszó-bisztró*, Hévíz (épületismertetés), M. Ép., 1972/3.; POLONYI K.: *Azok a „Hatvanas Évek”*, M. Ép., 1988/3. (K. K.)

GULYÁS Zoltán festő
(Bp., 1963. szept. 8.)

1979–81: Balogh Jenő, 1985–89: Fischer Ernő irányításával tanult. Emberalakokat, csendéletet, természeti motívumokat ábrázolóól az elvontig terjed képeinek megformálása. Mindegyiket expresszív kifejezőmód jellemzi.

Ek: 1991: Pataky Műv. Közp.; ELTE Klub; 1992: Ferencvárosi Műv. H.; 1994: Bocskai G.; 1995: Műv. Közp. [Torjay Valterral], Celldömölk; Szabó E. Kvtár.

Vesk: 1986, 1987: Fáklya Klub. (HE. L.)

gulyaszolt03@gmail.com

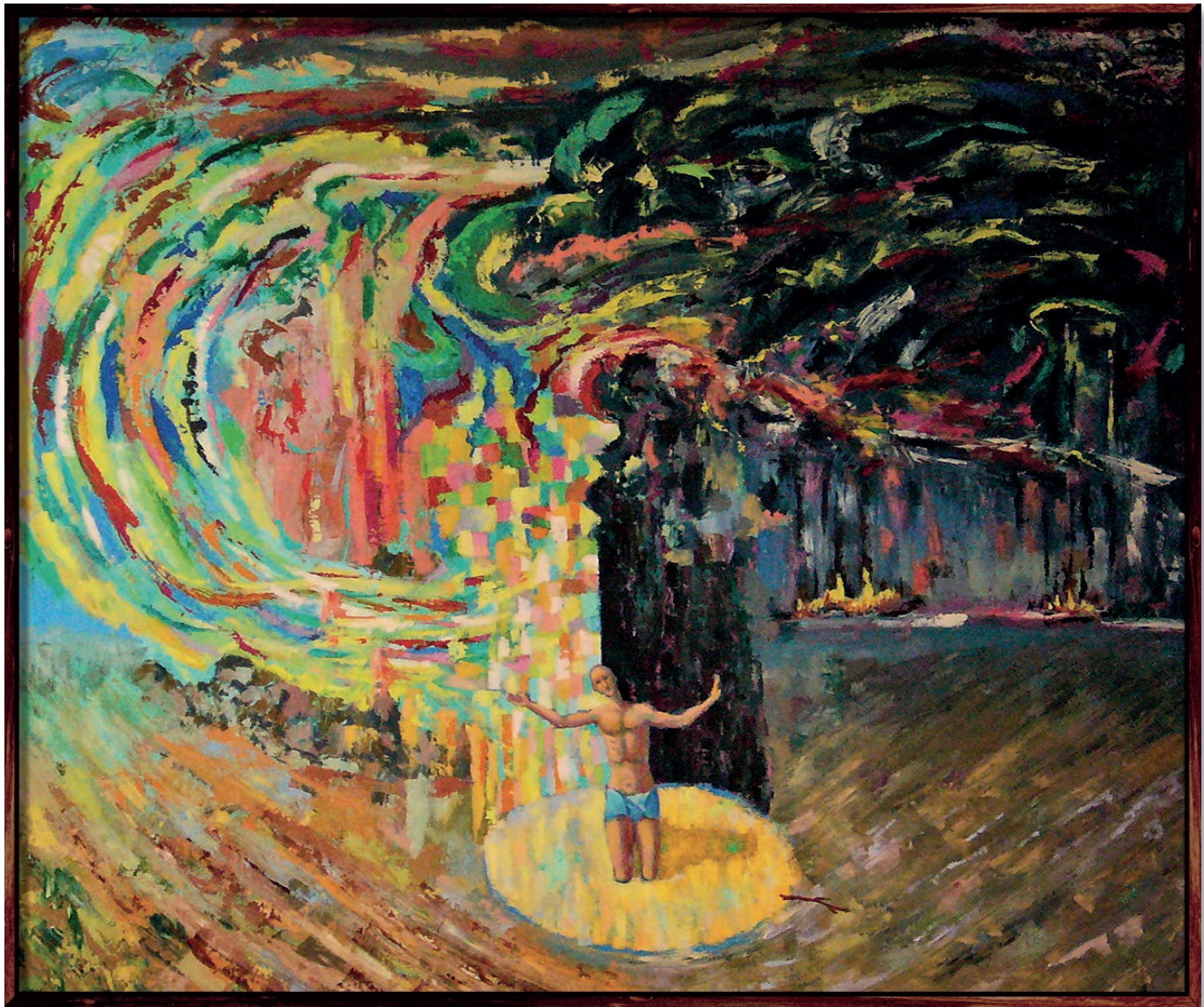
<https://www.facebook.com/zsolt.gulyas.355>

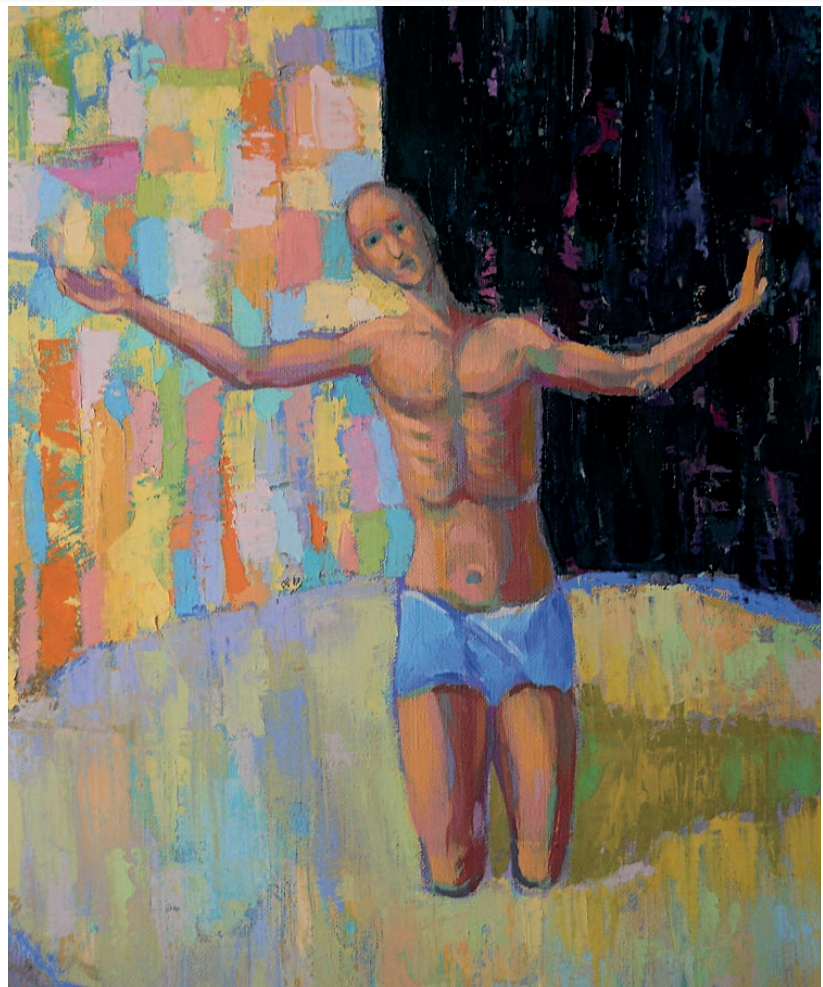
A zápor extázisa (a Hit kezdete) (200x150cm)

Szt. Antal megkísértése, XX. század (173x137 cm)

Jézus a pusztában (160x130 cm)

A Fény és a Csend első csendélete
(100x100 cm)

A Fény és a Csend
második csendélete
(Az Őrt-állók csendélete)
(100x100 cm)